

СТАНОВИЩЕ

относно заемане на академична длъжност „доцент“

ОБЯВЕН КОНКУРС: *Доцент* по професионално направление **4.3. „Биологични науки (Генетика Генетика на човека)“, обявен в бр. № 44 на ДВ от 29.05.2018 г., за нуждите на Катедра „Генетика“, Биологически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“**

ИЗГОТВИЛ: *доц. д-р Светослав Георгиев Димов*, ръководител Катедра „Генетика“, Биологически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“

Заявление за участие в обявения конкурс е *подал един единствен кандидат – гл. ас. д-р Сена Карачанак-Янкова* от Катедра по Медицинска генетика, Медицински факултет, Медицински университет - София.

1. ОБЩИ СВЕДЕНИЯ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНАТА КАРИЕРА НА КАНДИДАТА

1.1. ОБРАЗОВАНИЕ

Д-р Сена Карачанак-Янкова е родена на 27.02.1982 г. в гр. Щип, Република Македония, където през 2000 г. завършва средното си образование в гимназия с природо-математически профил. През периода 2000 – 2004 г. изучава спец. „Молекулярна биология“ в Биологически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, където придобива ОКС „Бакалавър“. През 2004 – 2006 г. завършва магистърската програма по „Генетика“, отново в Биологически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, като защитава дипломна работа на тема: „Асоциативни изследвания на протокадхериновите гени при шизофрения“, откогато на практика започват интересите ѝ и научно-изследователската ѝ дейност по тематиката на обявения конкурс. През 2007 г. е зачислена за редовен докторант в Катедра по Медицинска генетика, Медицински факултет, Медицински университет – София, а през 2013 г. придобива ОНС „Доктор“ по научна специалност „Генетика“, защитавайки успешно дисертационен труд на тема: „Генетична структура на българската популация по Y-хромозомата и митохондриалната ДНК“.

1.2. ПРОФЕСИОНАЛНА КАРИЕРА

През 2007 г. д-р Карачанак-Янкова е назначена на академичната длъжност „асистент“ в Катедра по Медицинска генетика, Медицински факултет, Медицински университет – София, а през 2015 г. след успешно издържан конкурс е преназначена на академичната

длъжност „главен асистент“. От 2016 г. тя е хоноруван преподавател в Катедра „Генетика“, отново в Биологически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“.

1.3. ПРИДОБИТ ПРОФЕСИОНАЛЕН ОПИТ И УМЕНИЯ

В хода на своето образование и професионално развитие гл. ас. д-р Карачанак-Янкова е придобила професионален опит и умения в две основни направления: преподавателска дейност и научно-изследователска дейност. Преподавателският ѝ опит се състои в извеждане на практически занятия на български и английски език по Медицинска генетика в Медицинския факултет на Медицински университет – София, както и извеждане на лекционни и практически занятия по „Генетика на човека“ и практически занятия по „Обща генетика“ в Биологически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Научноизследователският опит, който тя е натрупала по време на професионалната си кариера е в областта на популационната генетика, медицинската генетика, генетиката на човека, молекулярната генетика, биоинформатиката и работата с ДНК-маркери. Освен това притежава добри практически умения за работа и анализ на ДНК, РНК и белтъци.

Тя също така е участвала в две специализации за повишаване на нейната професионална квалификация в Катедра по биология и биотехнологии "Л. Спаланцани" Университет в Павия, Павия, Италия през 2007 г и 2009 г.

1.4. ЧЛЕНСТВА В НАУЧНИ ОРГАНИЗАЦИИ

Д-р Карачанак-Янкова членува в Българското дружество по генетика и геномика на човека, Европейско дружество по генетика на човека и Секция "Генетика" към Съюза на учените в България.

2. НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

2.1. НАУЧНИ ИНТЕРЕСИ И ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ НА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ

Научно-изследователската дейност и научните интереси на гл. ас. д-р Карачанак-Янкова могат да бъдат обединени в 3 основни направления: популационна генетика и геномика, психиатрична геномика и геномика на честите болести и геномика на дълголетието. Основните направления на проведените от нея изследвания в областта на популационната генетика и геномика се състоят в изследването на генетична структура на съвременните българи по отношение на митохондриалната ДНК и Y-хромозомата, филогеографските проучвания на Y-хромозомни хаплогрупи при хората, популационната геномика и популационната генетика и геномика на основата на антична ДНК, като получените резултати са публикувани в 15 статии,

почти всички от които във високо реномирани и импактирани специализирани издания. Работата ѝ върху психиатрична геномика и геномика на честите болести се състои в изследвания на генетичната предразположеност към шизофрения и биполарно разстройство върху български извадки, изследвания в областта на психиатричната геномика върху големи кохорти и разработване на нови подходи за анализ на данни в геномиката на честите болести, като тя е реализирана отново под формата на 15 публикации в специализирани реномирани издания с висок импакт фактор. Третото основно направление, в което кандидатката се развива е геномиката на дълголетие, като броят на научните ѝ публикации по него е 2. Освен по тези три основни направления, тя има съществени приноси и в областта на приложението на технологията на секвениране от ново поколение в разкриването на генетичните основи на балканската ендемична нефропатия и изследването на епигенетичните промени при захарен диабет тип 2. От тези данни се вижда, че тематиката на изследователската и публикационната ѝ дейности покриват изцяло тематиката на обявения конкурс.

2.2. ПУБЛИКАЦИОННА ДЕЙНОСТ

Общият брой на научните публикации на гл. ас. д-р Карачанак-Янкова към момента възлиза на 34, като в обявения конкурс за доцент тя участва с 31, като от тях само 5 са без импакт фактор. Изключително положително впечатление правят няколкото публикации в списания като "Nature", "Science" и някои други много високо импактирани списания, което е относително рядко явление за изследователи, провели научната си кариера почти изцяло в България. Допълнително кандидатката в настоящия конкурс е представила списък с 19 постерни доклада на международни форуми, 4 постерни доклада на национални форуми с чуждестранно участие, 2 постерни доклада на национални форуми и 2 устни доклада на международни форуми, като общият брой на участията в специализирани научни форуми възлиза на 27. Представен е и автореферат на дисертационния ѝ труд за придобиването на ОНС „Доктор“. Съавтор е или автор на отделни глави в 6 учебника и учебни помагала на български и английски език.

2.3. УЧАСТИЯ В НАУЧНИ ПРОЕКТИ

Гл. ас. д-р Карачанак-Янкова е участвала в 5 научно-изследователски проекта финансирани от Фонд „Научни изследвания“, към МОМН, 2 научно-изследователски проекта финансирани от Съвета по Медицинска наука, МУ – София и един международен научен проект.

2.4. НАУКОМЕТРИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ

Понастоящем е забелязана впечатляващата бройка от 2554 цитирания на научните трудове на гл. ас. д-р Карачанак-Янкова, като в нея не влизат автоцитиранията и свързаните цитирания. Общият импакт фактор съгласно Thomson Reuters на всички публикации, в които тя участва, възлиза на 388,734, а като се извадят тези, рецензирани за придобиването на ОНС „Доктор“ – 361,946. Онлайн-платформата Scopus изчислява *h*-индекс 17, тази на Research Gate дава RG Score 31,52 и *h*-индекс 18. Тези впечатляващи наукометрични показатели надвишават многократно изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, както и допълнителните препоръчителни критерии на Биологически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“.

3. ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ И ОПИТ

3.1. ВОДЕНИ КУРСОВЕ

В качеството ѝ на щатен преподавател от 2007 г. като асистент и в последствие като главен асистент в Катедрата по Медицинска генетика към Медицински факултет на Медицински университет – София, гл. ас. д-р Карачанак-Янкова е провеждала практически занятия по учебната дисциплина „Медицинска генетика“ за студенти медици, фармацевти и лаборанти на български и английски език, като за целта също така е изготвяла и учебни материали. Като хоноруван преподавател към Катедра „Генетика“ на Биологически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ тя е извеждала лекции и практически занятия по задължителен курс „Генетика на човека“ на студенти в магистърската програма „Генетика и геномика“ и практически занятия по задължителната учебна дисциплина „Обща генетика“ за студенти в бакалавърска специалност „Молекулярна биология“. От тези данни се вижда, че преподавателският ѝ опит покрива изцяло тематиката на обявения конкурс. Тя също така е била и хоноруван преподавател в Медицински колеж „Й. Филаретова“, където е извеждала практически занятия по дисциплината „Медицинска генетика“. Тя е била и научен ръководител на един дипломант.

3.2. ОБЩА НАТОВАРЕНОСТ

Към м. август 2018 г. общата натовареност на гл. ас. д-р Карачанак-Янкова в Медицински факултет на Медицински университет – София възлиза на 2928,75 часа аудиторна заетост, в Биологически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ – 270 часа (240 часа аудиторна заетост и 30 часа за извънаудиторна за научно ръководство на дипломант), а в Медицински

колеж „Й. Филаретова“ – 20 часа аудиторна заетост. Общата аудиторна натовареност в трите институции възлиза на 3188,75 учебни часа.

3.3. НАУЧНО РЪКОВОДСТВО

През 2011 г. гл. ас. д-л Крачанак-Янкова е била научен ръководител на един успешно защитил дипломант в МП „Генетика и геномика“ към Биологически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“.

4. АДМИНИСТРАТИВНА АНГАЖИРАНост

4.1. АДМИНИСТРАТИВНИ ПОЗИЦИИ

Тъй като кандидатът до момента е бил единствено хоноруван преподавател в Биологически ф-т, такава ангажираност не би могла да бъде налице и не би следвало да се оценява. В Катедрата по Медицинска генетика към Медицински факултет на Медицински университет – София тя е отговорник за научно-изследователската дейност на звеното.

4.2. УЧАСТИЯ В ОРГАНИЗАЦИОННИ КОМИТЕТИ НА НАУЧНИ ФОРУМИ

Гл. ас. д-р Карачанак-Янкова понастоящем е член на Организационния и научен комитет на „Втори младежки семинар по Генетика с международно участие SGIP 2018 г.“

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

От представените от мен данни се вижда, че гл. ас. д-р Карачанак-Янкова отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, тъй като тя е придобила ОНС „Доктор“ преди повече от три години, заемала е като щатен преподавател академичните длъжности „асистент“ и „главен асистент“, била е хоноруван преподавател в Биологически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ през последните 5 години и има участие в равностойни на монографичен труд публикации и публикации в специализирани издания. По отношение на учебната дейност тя има разработени и публикувани учебни материали и е работила съвместно със студенти и докторанти. По отношение на научно-изследователската ѝ дейност тя има участия в научно-изследователски проекти, доклади в научни форуми, членува в авторитетни професионални организации, има научно-приложни разработки и впечатляващ за кратката ѝ кариера брой научни публикации в едни от най-реномираните специализирани издания в света. Наукометричните ѝ показатели надвишават многократно допълнителните препоръчителни критерии на Биологически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ по отношение на общия брой на реферирани и импактирани научни

публикации, както и този за участието в настоящия конкурс, а също така и по отношение на внушителния брой забелязани цитирания на нейни трудове. Всичко това ми дава основание **да препоръчам убедено на колегите от Научното жури то да даде положително становище и да препоръча на Факултетния съвет на Биологически ф-т на СУ „Св. Климент Охридски“ да назначи гл. ас. д-р Сена Карачанак-Янкова на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 4.3. „Биологични науки (Генетика – генетика на човека)“.**

София, 26 септември 2018 г.

Подпис:

/доц. д-р Светослав Димов/